

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — 80
Posamezne štev.
15 kr.

Oznaniła
ikrat natisnena
od vrste 15 kr

Naročnina,
smisla in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odprte rekla-
macije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se prilepi
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziroma

Nefrankovna pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
stež poslana knjiga
se ne vračajo.

Podpirajmo „Knjižnico za mladino“!

Načelnistvo „Zaveze“ je razposlalo potom učiteljskih društev vsem svojim članom to-le okrožnico:

Slavno društvo!

Velecenjene gospice tovarišice in gospodje tovariši!

Preteklo je jedno leto, odkar je ustanovljena „Knjižnica za mladino“. Mnogi so takrat imeli veliko upanja, da bode „Knjižnica“ krepko vspevala, da se bode razširila v nebrojnih iztisih med slovensko branjaželjno mladino. A žal, da je to upanje le pre-naglo izginilo, kar je zakrivila pač mnogo kritika, ki se je izrekla o „Knjižnici za mla-dino“, še več pa premajbna požrtvovalnost slovenskih mladinoľubov, oziroma slovenskih starišev. Edino le založnik „Knjižnice za mladino“ gospod A. Gabršček ni zgubil po-guma, dobro vedoč, da je to podjetje velevažnega pomena za našo mladino, za naš narod. Ni se zbal gmotne izgube in ogromnega truda, temveč vstrajal je do danes, ako-ravno ima do sedaj že za več kakor 500 gld. nerazprodanih snopičev ne vštevši drugih stroškov.

Ker je pa nadaljno izdavanje „Knjižnice za mladino“ le mogoče, ako slovensko učiteljstvo — katero je vzbudilo to podjetje — zastavi vse sile za ohranitev prevažnega podjetja, nadeja se podpisano predsedništvo, da bode vsakdo izmed nas po svoji moči skrbel za razširjanje te prekoristne knjižnice. Kako skrbje drugi narodi za razvoj sličnih podjetij, pač ni treba posebej povdarjati. Tudi slovensko učiteljstvo ne bode zaostalo ter pustilo gospoda založnika na cedilu z veliko gmotno škodo. Ko bi se to zgodilo in pre-nejala „Knjižnica za mladino“, trpel bi gotovo največ tudi ugled dične naše „Zaveze“. Slovensko občinstvo bi pač moralo čudno misliti o požrtvovalnosti in delavnosti sloven-skega učiteljstva, ako bi razpadlo podjetje, kojega je ustanovila „Zaveza“, broječa nad 1600 udov.

Drage tovarišice in dragi tovariši! Pospešujmo že osnovano podjetje, oklenimo se ga vsi in nabirajmo vrh tega novih naročnikov pri vsaki priliki. Našej mladini pa ne moremo pokloniti primernejšega božičnega in novoletnega darila, kakor ravno, če pod-krepimo in ojačimo „Knjižnico za mladino“.

Kolikokrat so slovenski stariši v skrbah, kakošno darilo naj izberejo svojemu prid-nemu otroku za Božič ali Novo leto. Porabimo vsako tako priliko ter opozarjajmo slo-venske roditelje, naj naročé svojemu otroku „Knjižnico za mladino“.

„Knjižnica za mladino“ bi imela gotovo mnogo več naročnikov, ko bi jo širše slo-vensko ljudstvo poznalo; in ravno v to naj obrača slovensko učiteljstvo vso svojo skrb!

Prizadeva naj si, širiti imenovano „Knjižnico“ med ljudstvom, nabira naj naročnike in opozoruje naj na važni pomen tega podjetja. — Trud gotovo ne bode zastonj. Ako le vsakdo pridobi vsaj še jednega naročnika, potem smemo brez strahu gledati v bodočnost. Plačila za svoj trud seveda ne sme pričakovati nikakega; plačilo mu pa bode zavest, da je pomagal vzgojiti slovensko mladino v narod značajev, narod poštenjakov, ki bode ljubil s celim srcem svojo ožjo kakor tudi širšo domovino.

In ve cenjene tovarišice-pisateljice in gospodje tovariši-pisatelji, oskrbite naše nežni mladini tečne dušne hrane. Oklenite se z vso skrbljivostjo tega prepotrebne in prevažnega delovanja. Koliko vrlih pisateljskih močij se nahaja med slovenskim učitelstvom, ki bi mogle razveseljevati našo ukaželjno mladino s svojimi proizvodi. Ako ne morete mladini podati kaj izvirnega, preskrbite ji vsaj dobrih prevodov. Plačilo res ni presijajno — 4 gld. od tiskane pole; — a pomislite, vsaj tudi naša plača nikakor ni primerna našej trudapolnej delavnosti v šoli, a vendar vsakdo deluje z največjim veseljem v šoli, v blagor mladine, v blagor naroda. Istotako z veseljem delujte v razevit „Knjižnice za mladino“; vsaj tudi s tem pomagajte vzgojevati nežna srea mladine, da postane kedaj za vse vzvišeno dovzetni rod.

Drage tovarišice in tovariši! Naj ne bode ta glas „glas vpijočega v puščavi“, temveč obrodi naj sad, da bode zagotovljen vsestranski obstanek „Knjižnice za mladino“, v kar pomozi Bog in sreča junaška!

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“

v Št. Juriji pri Kranji, meseca decembra 1895.

I. Šega,
t. č. tajnik.

Luka Jelenc,
t. č. predsednik.

Leposlovje — izobraževalna sila.

Profesor Janko Košan.

(Dalje.)

Kako pa čitajmo?

Mnogo jih čita, tudi takih, ki se radi prištevajo izobražencem, kakor otroci. Niti odgovarjati se ti ne morejo za to, kar so čitali; kolikor koli knjig pogoltnejo, zajemajo le v danaidski sod.¹⁾ Ako bi se pa v naših šolah učenci marno urili v čitanji, podučili bi se vsaj za časa, kaj jim je početi, da se okoristijo s knjigo. Tako pa se dečki le vadijo v tem, da obnavljajo prečitano berilo; ako se takšne vaje pozneje opetujejo, omejujejo se — vsaj v slovenskih učnih urah je ta navada — le na kratek odlomek obširnejšega umotvora, redko „predela“ se cela knjiga. Če pristavimo še, da se duševnej samodelavnosti učenčevi žalibog prepušča malo delokroga, da se mu ponuja le redko-kedaj prilika, svoje misli razodeti, se ne smemo čuditi, da je naša mladina nespretna v izrazih, da ji jezik tako okorno teče, da ne more odgovora dajati o tem, kar je čitala; in ta neokretnost nam priča — kajti beseda in misel ste tesno spojeni, — da se ne zaveda prečitane tvarine, da je ne ume. — Še manj se ozirajo dekliška izobraževališča na to važno stran vzgoje. Posledica temu je, da odrasle deklice ne znajo rabiti dobrih knjig, ako jih slučajno v roke dobé. Udajo se bolj površnosti, prečenčavajo prečitano tvarino, a do jedra ji ne prodirajo.

Ako pa ima čitanje v sebi največjo izobraževalno moč, treba je, da si že v mladih letih prisvojimo umetnost čitanja; kajti čitanje je umetnost. Bodisi da ima človek glavo za čitanje ali ne, mora se ga učiti, kakor se učimo vsake druge umetnosti. Kako si jo prisvojimo, pove nam kratko, a jedrnato Schönbach²⁾: „Die Kunst des Lesens be-

¹⁾ Schönbach, Ueber Lesen und Bildung, str. 79. Prim. tudi str. 65—83.

²⁾ N. n. m., str. 79.

steht darin, dass man aus jedem Buche holt, was es enthält; sich der Gedanken wirklich bemächtigt, die darin vorgetragen werden; Hauptsachen und Nebendinge unterscheidet; die Beziehung zwischen Inhalt und Form versteht, endlich sich selbst dazu stellt und das Neue sich geschickt aneignet“.

Da pa dosežeš ta cilj, čitaj 1. s premislekom, v določeno svrho! Dasi ima čitanje, kakor smo že v zadnji številki poudarjali, ta namen, da množimo svojo omiko, vendar se še posebej za svojo pravico poganjajo druge namere, ki so odvisne od naših okolščin. To je baš najboljši plod čitanja, da nam notranji mir povrniti more, ko naš poklic, naše vsakdanje opravilo preti nas spraviti z ravnotežja. Kako dobro de n. pr. tistim, ki se celi dan trudijo po svojih opravkih, učiteljem, uradnikom, trgovcem itd., kadar se v urah počitka zatečejo h knjigam, v katerih oblastuje bujna domišljija! Nam seveda noče iz glave, da je glavni smoter čitanja razvedriti in kratkočasiti se. To se nam zdi verjetno, a ni vse resnično. Navajeni smo, da se poleg svojega ožjega poklica pečamo še z raznovrstnimi opravili, ki nas posebno veselé, z umetnijami i. dr.; višje nego vse drugo pa moramo ceniti knjigo. Duševne sile, ki jih vsakdanja opravila ne uporabljajo, naj se urijo pri čitanji, poklic in izobrazba samega sebe naj se med seboj podpirata, še le to stori celega moža.

2. Ne hiti preveč pri čitanji! Naglica povsodi škoduje; za prenašlo in torej neplodno čitanje je naše življenje prekratko. Naglo in brezmiselno dirjanje, pri katerem se človek še zavedati ne more, je nedostojno in škoduje tudi najboljši reči. Res je, da je za vsakega pisatelja odmerjen svoj čas. Tega smeš čitati malo urneje, onega prav polagoma. Ako se pesnik odlikuje ne le po bogastvu mislij, ampak tudi po krasni obliki, po čistem, blagodonečem jeziku, ne smemo oblike zanemarjati, moramo lepoto stihov in stavkov pozorno srebati, da okusimo vso nežnost in milino jezika.

3. Čitaj umotvor v istem redu, kakor ga je pisatelj spisal! Ne najprvo konec, potem še le začetek, ali zdaj tu, zdaj tam nekaj; sicer delaš pisatelju veliko krivico.

4. Čitaj z zbranimi mislimi! Kadar imaš knjigo v roki, ostani tudi z mislimi pri njej. Tu in tam malo postoj, da se tvoj duh opoči. Zakaj plodonosno je čitanje vprav takrat, ako si privoščiš četrtno ure, če treba, tudi več, da lahko sam pri sebi premisliš in preudariš, kar si čital. Oglej si in presodi, kar je za-te novega, od vseh strani! Le tako si res na dobičku.

Kakor pa dober gospodar vse natančno zapisuje, kar je prigospodaril, tako mora tudi čitatelj skrbno zabeleževati, kar je iz knjige za svojo omiko pridobil. Zato naj ima čitatelj v roki beležnico, v katero zabeležuje vse, kar je pomenitega. Tako delajo vsi slovstveni zgodovinarji in učenjaki sploh, a tudi pesniki n. pr. Zola in dr. zapisujejo natančno v svojo beležnico, kar opazujejo v naravnem in človeškem življenji, in na podlagi narasle zaloge spisujejo svoje romane, studije itd. Izkušeni Angleži in Amerikanci imajo svoj „scrapbook“, t. j. skladna knjiga, zvezek praznih listov ali listnica polna pisnega papirja. Najbolje si predstavljamo angleški scrapbook, ako si mislimo naš skladni koledar, od katerega se samo po večji obliki in v tem razločuje, da posamezni listi niso na nobeni strani zlepljeni, in da lahko listič iz knjige vzameš, kadar hočeš, ga popišeš in spet na svoje mesto položiš. V tako zapisno knjigo zabeležuje Anglež vse, kar se mu zdi spomina vrednega, česar si ne more brez posebnega pomočka zapamtiti. Marljivo zapisuje, kar vidi, kar čita, ali pa nabira zanimive izrezke časnikov in knjig ter je prileplja na posamezne liste. Vse to pa uredi po abecednem redu ali po določenih kategorijah in sestavi na konci rabno kazalo.

Takšnih zapisnih knjig, kakor je hočemo imenovati, ima angleški trgovec na prodaj v raznih oblikah. Ne moremo si kaj, da ne bi tega priročnega pripomočka kar najtopleje priporočali. Njih korist je neizmerna. Kdor si iz prečitane tvarine dan za dnevom, teden za tednom vestno izpisuje, kar je zanj važnega, je primoran v duhu natanko razbirati vsebino. Čitatelj pa more tem bolj obračati svojo pozornost na umetno obliko proizvoda, kar se sedaj tako redko godi. In vse to je več vredno, nego da si kdo poglavitne reči v spomin vtisne: nazori se čistijo, razsodnost se uri. Da se pri tem tudi vadi naš spomin, je pomenljivo, a manj važno. Kajti skrbno nam je gledati na to, da ga ne obremenimo čez mero, in da vselej pravo pogodimo, kaj nam je pozabe oteži, kaj ne. Take zapisne knjige, na katere se smemo zanašati, so torej velika pomoč in nam zdatno olajšajo skrb za pomnež. Dasi ti res mnogo časa jemljejo, vendar te na drugi strani obilo odškodujejo za tvoj trud, kedar ti je račun dati o duševnem delu. Kako zdaj go-drnjamo, ker moramo knjigo, kolikor koli jo potrebujemo, zopet in zopet pregledati!

Še drug hvalevreden običaj nam je pri tej priliki omeniti. Lepa navada je pri nas, da pri društvenih in javnih veselicah nastopajo govorniki in govornice, ki deklamujejo pesmi naših najboljih pesnikov. Žalibog, da so te deklamacije redkokrat res vzgledne. Preveč se pazi na merilo in stik v kvar govornemu naglasu, na vsebino pa se vse premalo gleda. Kako se naj narod po tej poti uči spoznavati in čislati svoje duševne velikane? — Ali nada nas navdaja, da nam ljubljanska dramatiška šola čez nekaj let vzgoji recitatorja, kakor jih imajo večji narodi, ki nam bi dolge zimske večere po naših mestih sladil in slovensko občinstvo izobraževal s predavanjem pesniških umotvorov pesnikom in sebi v slavo.

Prospešno je tudi družno čitanje. Vsak ve iz lastne izkušnje, kolike koristi je to, da se pomenkujejo o tem, kar čitajo v družbi; na svetlo pridejo različne strani pesniškega dela, pretresujejo se njegove vrline in napake. Udje take čitalne družbe se seznanijo torej koreniteje z umotvorom, a uživajo vrh tega še to, o čemur je ta ali oni član družbe besedo sprožil. Zato pa ni treba velike družčine, že dvema ali trem je v prid takšno pomenkovanje.

Kedaj čitajmo? Zjutraj, zvečer, po obedu ali pred obedom? Na to vprašanje nam ni moči podati občnoveljnega vodila, isto tako ne moremo povedati, koliko časa se naj s pridom porablja za knjige. Najbolj ti tekne, ako si pridržiš za vsakdanje čitanje določen čas, če prav le pol ure. Izračunili so, koliko zmore v teku jednega leta človek, ki je prav porabil svoj čas. Recimo, da prečita navaden čitatelj, ki mu najboljši del dneva jemlje dolžnosti njegovega poklica, poleg novin ne preobširno delo v dveh tednih, torej v jednom letu 25 knjig ali v 50 letih 1250. A kako majhno je to število v primeri s številom knjig (25000), ki je pošilja ves omikan svet vsako leto med ljudi!

Koliko knjig pa naj beremo? To je odvisno od raznoterih okolnosti. Ta posnemlje le betvico iz vsake knjige in mora več čitati, da se srce vname za vzvišene ideje pesnikov. Oni hlastno pogoltne knjigo za knjigo, a srce mu ostane prazno, glava prazna. Drugi čita, dokler živi, le malo pisateljev, a ne naveliča se nikdar, le iz svojih ljubljencev srkati dušne hrane. Pridobijo si s časoma iz jednega proizvoda neprimerno več nego strastni bralec iz sto knjig. V starem veku bilo je dosti mož, ki so čitali le jednega veljnega moža. In zakaj bi ne čitali dobre knjige zopet in zopet? Saj tudi večkrat občudujemo isto krasno sliko in prepevamo ali igramo leto za letom isto skladbo. Kaj de, ako si prisvojimo misli duševnega velikana tako, da mislimo in govorimo v njegovem duhu. Samo čuvati se nam je treba jednostranosti, ki je, kakor smo že omenili, jedna glavnih ovir prave omike.

III. O „knjižnih spiskih“ in njih vrednosti.

Z vprašanjem, katero smo konec drugega oddelka stavili, je v tesni zvezi drugo jako važno vprašanje: Kaj naj čitamo? Odgovor je seveda kratek: To, kar so omikani narodi najboljšega na pesniškem polji stvarili.

Človek bi mislil, da nahajamo celo vrsto mož, ki so ne meneč se za naglo izpreminjajočo se šego in nezavisni od vse razdirajočega strankarstva nam poiskali, kar je pesništvo vseh časov in narodov najboljšega rodilo. A tej vzvišeni nalogi lepoznavna kritika ni kos — in v sedanji dobi manj nego v preteklosti. — Izpovedati moramo celo, da se problem ne da rešiti do dobrega. Nikjer se ne kaže tako jasno resničnost pregovora: Kolikor glav, toliko mislij, ko v našem slučaju. To bodedo brž izprevideli.

Že starodavniki, n. pr. Plinij Mlajši, Seneka in dr., so se ukvarjali s tem vprašanjem, a brezuspešno. V novejšem času so se pečali ž njim sosebno Angleži, in njim gre zasluga, da so celo vprašanje, rekše njegovo praktično stran, na dnevni red spravili. Ko se je v angleških časopisih vnel hud prepir o 100 najboljših knjigah vseh vekov in narodov (izvzemši žive pisatelje), povzdignil je svoj glas tudi Sir John Lubbock, in je zastavil ves vpliv za svoj imenik 100 najboljših knjig. Ali glavna napaka Lubbockovega spiska in vseh drugih angleških predlogov je ta, da jim nedostaje nepristranosti. Vprašanja skušajo rešiti le z angleškega stališča. V Lubbockovih očeh najdejo milost iz drugih literatur le Dante, Molière, Voltaire, Goethe in Nibelungova pesem. Vse ostale narode prezira. — Za Lubbockem so stopinje pobirali knjižni možje v Ameriki, na Francoskem, Italijanskem in Nemškem. V Nemcih je prvi obudil to literarno gibanje berlinski bukvar Miroslav Pfeilstücker. Ta je l. 1887. poslal nemškemu pisateljem in učenjakom okrožnico, v katerej je izpodbujal, da naj Angležem na kljubo sestavijo spisek 100 najboljših knjig z nemškega stališča, oziraje se tudi na novejšo literaturo. Ker pa ta okrožnica ni imela zaželjenega uspeha — kajti večina prejemnikov izprevidela je bolj brezkoristnost angleške ideje, nego potrebo, popraviti knjižni imenik z nemškega stališča, razposlal je Pfeilstücker l. 1888. drugo okrožnico s pristavkom, da se naj ne držijo strogo samovoljno izbrane stotine, in da se naj nasvetovane knjige v imeniku razvrstijo po strokah. Prejete spiske in predloge je dal natisniti in jih je objavil:¹⁾ čudna zmes navskrižnih mislij, ki jasno dokazujejo, da se tudi poklicani možje v tej reči nikakor ne morejo sporazumeti. Prepričaš se o tem kmalu, ako pregleduješ posamezne spiske in je med seboj primerjaš.

Nekateri se izogibljejo vprašanja, drugi menijo, da dela odnosa (relativna) veljava pojma „dobro“ neprestopne ovire. Profesor pl. Holtzendorff n. pr. odgovarja tako-le:

Welches ist das beste Buch?
Für ein Kind die Bibel.
Welches ist das schlimmste Buch?
Des Zeloten Bibel.
Hundert beste suchen
In dem Bücherocean,
Halte ich für schwer gethan,
Möcht' es nie versuchen.²⁾

Karol Helmerding se šali s problemom ter priporoča tri „najbolje knjige“: sveto pismo, Klopstockovo Messiado in „Struwelpeter“. Avgust Silberstein (na Dunaji) brez šale trdi, da mora vsak čitati razun Schillerja in Jean Paula protestantsko pesmarico in „Commersbuch“, Karolu du Prel (v Monakovem) pa so po godu le take knjige, katerim je predmet znanstvo o nadčutnem svetu.³⁾

¹⁾ Die 100 besten Bücher. Berlin. Mir. Pfeilstücker, 1888. Prim. tudi „Was soll ich lesen? Weihnachtsalmanach 1894. Aeusserungen deutscher Männer und Frauen“. Mir. Pfeilstücker. Berlin. 1894.

²⁾ Imenuje 39 takih knjig, n. pr. Wallace, Die wissenschaftliche Ansicht des Uebernatürlichen. — Eine Vertheidigung des modernen Spiritualismus. — Aksakow, Animismus und Spiritismus. — Haddock, Somnolismus und Psychismus. — Charnpignon, Physiologie, médecine et metaphysique du magnétisme. — Gauthier, Histoire du somnambulisme etc.

Načrt za računanje na

(Profesor L. Lavtar.)

II. Učni

Š o l s k o

Ura						
	p r v o		d r u g o		t r e t j e	
	neposredno	posredno	neposredno	posredno	neposredno	posredno
1.		Vrste: $1+2=$, $2+2=$ $3+2=$, $4+2=$ itd. itd.	Mere v redu, novo: $1k=100h$, $1g=100kg$, $1kg=100dkg$	Vrste: $2+2=$ $2 \times 2=$ $2+2+2=$ $3 \times 2=$ itd. (2. rač., 27)		Nadaljevanje odštevanja na pamet a) $8hd30l-5hd$ b) $8S30J-5S$ c) $830-500$ (3. Rehbl., 26)
2.	Oblečene nal. po N_1 , kratek odgovor	$1+3$ $2+3$ $3+3$ $4+3$ $5+3$ $6+3$ itd.	Oblečene nal. namešane (2. rač., 34)	Vaja 1×1 n. pr. $3 \times 2=$ $2+2+2=6$ (2. rač., 37, 38)		a) $3kg-20dkg$ b) $3S-20J$ c) $300-20$ (3. Rehbl., 26)
3.	Primerjanje metra z dol- gostmi na te- lesih a) v sobi, b) geom.	Napisavanje številne vrste in podčrtanje vsakega 2., 3. števila itd. (prim. 8. ted.)	detto.	detto.		a) $9kg70dkg-$ $30dkg$ b) $9S7D-3D$ c) $970-30$ (3. R. 26, 27)
4.	Oblečene nal. po N_1 , sklep „in“	detto.	Sklep na razloček (2. rač., 35)	detto.		a) $8g26kg--$ $20kg$ b) $8S26J-20J$ c) $826-20$ (3. Rehbl. 26)
5.	detto.	Prišt. štev. 1, 2, 3 izvan vrste (1 rač., 8)	Namešane obleč. nal. (2. rač., str. 35, 1. skup.)	detto.		a) $8kg60dkg-$ $3kg20dkg$ b) $8S6D-$ $3S2D$ c) $860-320$ (3. Rehbl., 27, 28)
	Prištevanje števil 2 in 3 — Oblečene naloge po N_1 , sklep „in“ — Primerjanje metra z dolgostmi		Mere v redu, novo $1K_{33}100h$ $1g=100kg$, $1kg=100dkg$ Oblečene namešane naloge; oblečene naloge s sklepom na razloček — Vaje 1×1 n. pr. $3 \times 2= 2+2+2=6$		Nadaljevanje odštevanja na pamet	

jednorazredni ljudski šoli.

(Dalje.)

načrt.

l e t o

č e t r t o		p e t o		6. 7. in 8.		Teden
neposredno	posredno	neposredno	posredno	neposredno	posredno	
	Seštevanje mnogoimen. števil v dec. obliki (4. Reh.b., 14)		Deljenje dec. ulomk. z 10, 100, 1000 n. pr. $432:68:10=483D2J6d$ $8s:10=4D3J2d6s8t$ $=43:268$ pravilo odpade pri po-pravi		Računi o kmetijstvu vsako uro navadno 1 nalogo	11.
	Vaje: $1dm=\frac{1}{10}m$ $3dm=\frac{3}{10}m$ (4. Reh.b., 15)				detto.	
	Vaje: $46lg3pl=$ $46:3lg=$ $46\frac{3}{10}lg$ (4. Reh.b., 15)		Deljenje dec. ulomk. z 10, 100, 1000 na kratko po pravilu		detto.	
	Seštevanje takih števil v obliki mešan. števil n. pr. $46\frac{3}{10}lg$ $23\frac{7}{10}lg$ (4. Reh.b., 15)		Deljenje dec. ulomk. z 10, 100, 1000 še jedenkrat v daljši obliki (prim. 1. uro)		detto.	
	Izračunanje obsega trikot. četerokotnika (4. Reh.b., 15)		Deljenje dec. ulomk. z 10, 100, 1000 na kratko po pravilu		detto.	
Seštevanja mnogoimen. števil v dec. obliki, tudi v obliki mešanih števil n. pr. $46\frac{3}{10}lg$ — Izračunanje obsega tri- in četerokotnika		Deljenje decimalnih ulomkov z 10, 100, 1000		Računi o kmetijstvu		

Med onimi, ki se strogo drže številke 100 in dajo tudi mesto učenej literaturi, je izbral prof. Preyer samo 42 leposlovnih, 58 znanstvenih proizvodov. Med 42 številkami prve skupine so narodi jutranje dežele zastopani s 3 številkami, Grki z 9, Rimljani s 5, Nemci z 11, severni narodi s 3, Angleži z 2, Francozi s 3, Italijani z 2, Španci in Portugalci s 3, Slovani z 1. Od števila 58 druge skupine pripada 23 del prirodnoznanstvu, kar očitno priča o vplivu učnega predmeta imenovanega učenjaka. —

Profesor Maksimilijan Schneidewin se že bolj zanima za pesništvo; v svojem spisku je nabral 51 del na polji pesniške, 49 na polji znanstvene književnosti. Prva razdelé se tako-le: jutroveci 2, Grki 10, Rimljani 7, Nemci 24, Angleži 4, Francozi 3, Italijani 1; Slovani, severna plemena, Španci, Portugalci in Madjarji niso zastopani. — Zapisek Jurija Ebers obsega 85 leposlovnih in le 15 znanstvenih umotvorov. V prvo skupino je sprejel: jutrovec s 3 številkami, Grke s 5, Rimljane s 4, Angleže z 9, Francoze s 8, Nemce z 46, Slovane s 4, severne narode 4, Špance in Portugalce z 1, Italijane z 1.

Od rečenih 3 imenikov se precej razločuje knjižni spisek znanega zgodovinarja Jurija Weber, kateri spisek je sestavljen na podlagi njegove slovstvenozgodovinske čitanke (1551—52). Weber naštevle, oziraje se le na potreščine izobraženih stanov, 230 pisateljev, in sicer 179 leposlovcev, 51 učenjakov. Med prve spadajo: jutroveci 10, Grki 19, Rimljani 19, Nemci 58, Slovani 3, severni narodi in Nizozemci 4, Angleži 22, Francozi 27, Italijani 7, Španci in Portugalci 7, Madjari 3. Očividno je tudi tu vpliv strokovnega predmeta navedenega profesorja; kajti med 230 pisatelji nahaja se 41 zgodovinarjev, in med njimi jih je mnogo, ki zanimajo le strokovnjaka.

Zanimivo je tudi, kako različno sodijo o slovanskih knjižnih možeh. M. G. Conrad (v Mnihovu), kateremu je dika vseh sedanjih romanopiscev Emile Zola, meni, da med Slovani ni najti pisatelja prve vrste, Aleksander baron Roberts (v Berlinu) trdi, da je „Ana Karenina“ Leva Tolstega najizvrstnejše delo cele romanske literature, v očeh Božidara Fontane pa je njegov „Iljič“ mojstersko delo. Karol baron Perfall prizna, da je na njegovo duševno izobraženje poleg Goetheja in Balzaca najbolj vplival Turgenjev, ki je po mnenji Marije Ebner-Eschenbach jeden največjih umetnikov med pisatelji. Razun rečenih slovanskih romanopiscev se še navajajo Rusi: Gogol, Aleksej Tolstoj, Dostojevskij in dr.

(Konec sledi.)

Narodopisna razstava v Pragi.

(Piše Janko Toman.)

(Dalje.)

Slavin.

Stopivši v Slavin, namenjen spominu onih mož, kateri so k razvoju češkega šolstva prispevali ali pospeševali češko pedagoško slovstvo in češko šolo v tem ali drugem oziru, pa radi pomanjkanja prostora niso dobili tu mesta ter je bila njih večina razstavljena po drugih primernih prostorih, pogledal si nehoti na 5¹/₂ m visoki, veličastni kip Jana Amosa Komenskijega. Na lepem podstavku stoji zamišljen Komenski, držeč v jedni roki pero, v drugi „Didaktiko“. Kip, katerega sta v nadživotni velikosti izdelala po modelu Fr. Strachovskijega bratrance Ducháček, stal je sredi dvorane mej zelenjem eksotičnih rastlin, okoli podstavka in na zadnji steni pa

si videl še mnogo drugih podob in kipov Komenskijega ter mnogo rekov iz njegovih spisov. Najlepši je pač „Komenski v delalnici“, meni pa je najbolj ugajal mali kip: „Komenski mej otroci“.

Niže na podstavku bili so predali. V sprednjem predalu, nad katerim je bil napis iz Komenskijevih spisov: „Žij¹⁾ sláve, jež²⁾ jest životem³⁾ po tvem živote!“ so bili prvotni češki in latinski spisi vzgojevalne, modroslovne, verske, slovnične, zgodovinske in zemljepisne vsebine ter spominske svetinje iz l. 1892. Zanimiv je bakrorez, s katerim so tiskali l. 1657. naslov knjigi v Amsterdamu: „J. A. Comenii Opera

¹⁾ Živi, ²⁾ ker, ³⁾ življenje.

didactica omnia⁴, prvo skupno izdanje njegovih didaktičnih spisov. Zanimiv je tudi Hollarov cinkografski posnetek Komenskija iz l. 1652.

Vseh njegovih spisov ni bilo možno razstaviti, ker jih ni tako lahko dobiti, razstavilo se je le, kar je imel Komenskijev muzej. Misel o ustanovitvi tega muzeja sprožila se je l. 1890. v Zavezi čeških učiteljskih društev ter bil leta 1891. že v jubilejni razstavi. Meseca listopada izdal je komite oklice na častilce Komenskija ter ga razposlal meseca grudna 1890. Uspeh njegov se je kmalu pokazal, kajti konec prosince 1891 je imel muzej 32, marca 42, maja 77 predmetov. Sedaj ima že nad 400 predmetov: kipov, medaljanov nad 20; podob nad 30; reprodukcije rokopisov, prepisov in prvih spisov Komenskija 40; obraze, rezbarije, medalije in dr. Komenskija zadevajoče 14; mesta Komenskijevega bivanja okoli 40; jezikovnih učnih knjig 11; vzgojevalnih spisov 28; modroslovnih, verskih, zgodovinskih, poetičnih spisov 30; Komenskija zemljevid Morave, spisov o Komenskiji nad 80 itd.

Kar se spisov ni moglo razstaviti, bili so zaznamovani na raznih tablicah, tako, da se je lahko vsak prepričal, kak vsestranski veleum je bil Komenski, katere stroke je gojil in da tvore njegovi spisi lepo knjižnico.

V drugem predalu na desno, nad katerim je bil napis: „Kdo prospiva¹ v umeni a neprospiva ve mravech.²“³ vice³) neprospiva, než⁴) prospiva“. so bili češki in drugojezični prevodi Komenskijevih spisov in spomini nanj. Tu so bili češki prevodi od Zoubka, Šmaha, Soldata; hrvaški od Marika (roj. 1831 v Zaboržji na Češkem, bival ko meščan in umirovljen učitelj v Zagrebu, vrnil se na Češko, zopet vrnil na Hrvaško, kjer je pred kratkim umrl), ruski, poljski, nemški, angleški — a nič slovenskega.

V tretjem predalu z nadpisom: „Živ bud¹, národe posvečeny, v Bohu; neumírej, muži tvoji at⁵) jsou bez poetu!⁶“⁶) so spisi o Komenskiji v drugih nečeških jeziki. Tudi tu nisem najdel nikakega slovenskega dela, akoravno so bili ruski, slovaški, hrvaški, angleški in nemški spisi.

Pridem do četrtega predala: „Všecky⁷) věci⁸) samy od sebe plyutež⁹) odstúpiž¹⁰) násilí¹¹) od večí!“¹¹) Tu sem pa že v resnici nestrpno iskal kaj slovenskega, a zaman, tudi med to množico čeških spisov in spo-

minov nanj v raznih nemških listih, mej katerimi sem zagledal celo „Laib. Schulzeitung“ — slovenskega nič.

Pred Komenskijem bila sta doprsna kipa Fr. Jana Zoubka in G. A. Lindnerja. Prvi je najboljši poznalec in prelagatelj njegovih latinskih spisov mej Čehi, saj je posvetil celo življenje proučenju Komenskija; drugi je njegov najduhovitejši naslednik. Oba kipa sta lastnina šolskega odbora, oziroma sedaj lastnina Pedagoškega muzeja, kateri je dobil večino razstavljenih predmetov, da se napravi stalna šolska razstava. Pač velike vrednosti!

V škrinji Fr. Zoubka so njegove podobe iz raznih dob, prestave Komenskijevih spisov, životopis Komenskija, zaznamek vseh časopisov, v katere je pisal, in fotografija učiteljskega osebja, kojemu je bil voditelj.

V škrinji Lindnerja so: fotografije iz raznih dob, češki rokopisi iz raznih dob njegovega bivanja v Celju, Kutni Gori in Pragi, prevodi, hrvaški, ruski, laški, grški, latinski. Diploma iz Londona in Dunaja pričata, kako je bil čislán v tujini. Nekaterniki mu očitajo, da je preveč pisal v nemščini. To je nekaj istine, a da se je čutil Čeha, priča to, da se je po daljnem bivanju v tujini vrnil na stare dni na Češko in se priučil lepi in čisti češčini.

Okoli teh treh, kateri so bili v sredi dvorane, razvrsteni so bili okoli ob stenah drugi zaslužni možje, kakor: Toma ze Štitneho, rojen je bil 1315 v vasi Štitna na Češkem, katera je bila njegova lastnina, umrl 1440, pisal je veliko v češčini o krščanski filozofiji in etiki; Martin Bacháček, preosnovatelj meščanske šole; Jan Hus, organizator češkega pravopisa; Jan Karol Škoda, plodovit pedagoški pisatelj; Fr. J. Berač, publicist, urednik „Škola a život“, poslanec, nasprotnik ponemčevanju čeških šol; Jan Svoboda, pisatelj klasične „Školke“; Karol Vinařický in Fr. Doucha, pesnika; Jan L. Mašek, bojevník združenja slovanskega učiteljstva, izdajatelj „Slovaškega Pedagoga“, zakladatelj „Škola slovanskyh jaziku“; Jan Filčík, izvrsten skladatelj, izvrsten učitelj, kateri je hotel otrokom vse prijetno storiti i. dr.

V celi razstavi je še mnogo drugih podob, mej njimi tudi takih, ki niso nič pisali, a zasejali mnogo dobrega semena v srce celim generacijam. Razstavljena je tudi podoba Fr. Jurička, kateri je poučeval 70 let, 2 meseca in 17 dni in se sam malo časa pred smrtjo naslikal.

¹) Napreduje, ²) čednost, ³) bolj, ⁴) ko, ⁵) naj, ⁶) število, ⁷) vse, ⁸) reči, ⁹) plavajo, ¹⁰) odstopivši, ¹¹) sila.

O posamnikih govoril bodem pri posamnih predmetih.

Razven teh podob, krasilo je stene Slavina še 7 diagramov, koji so kazali stanje češkoslovanskega učiteljstva, šol in otrok.

Iz teh posnamem:

D e ž e l e	Š o l e z					Š o l e			Število obiskujočih učencev	O s o b j e		
	1 razr.	2 razr.	3 r.	4 r.	5 in v. r	skupaj	deške	dekliš.	mešane	učitelj.	učitelje	skup.
Češko	520	945	564	258	575	2862	141	147	2574	625.350	7509	970
Moravsko	675	531	202	105	116	1639	28	37	1574	259.727	3266	926
Šlezija	77	37	7	12	6	139	3	3	133	18.981	241	19
Slovensko (Slovaki)	2085	155	69	35	17	2361	46	45	2270	175.504	—	—
	3357	1668	842	410	714	7001	218	232	6551	1249.562	—	—

Vrste šol l. 1894.

	Število šol
ljudskih	7001
meščanskih	184
deških nadaljevalnih	298
dekliških	21
učiteljske	11
materskih šol in zavetišče	193
gimnazij	33
realk	9
realnih gimnazij	12
visokih šol	2

Število šol

umetniških	4
industrijalnih	35
kupčijskih in gospodarskih	39

Slavin kaže podobo češkega šolstva, kaže najznamenitejše može, mej katerimi stoji Komenski, liki vojvoda na vzvišenem prostoru; prenapolnjene njegove stene kažejo toliko gradiva, da se le vrneš in zopet ogleduješ. Tu se utrdi učiteljska zavest in smelo trdim, da je Slavin obiskovalec največjega dobička.

(Dalje sledi.)

Slovstvo.

„Pod Lipo“.

Ne spodobi se skorej mladeniču ocnjevati delo moža-velikana, ki je osivel s peresom v roki, posebno moža takega, kakor je naš Stritar. Ko pišem te-le vrste, zdi se mi, da sem učenček, ki hoče spregovoriti o svojem učitelji. Ako bi ne vedel kaj dobrega povedati, molčal bi, a pohvaliti sme tudi učenec učitelja, se ve, ne naravnost v obraz! In, rekel bi, ravno hvaležnost me sili, povedati tukaj nekaj svojih, da-si ne merodajnih misli o najlepši knjigi, kar jih je sploh do sedaj sprejela naša mladina.

Kdor je prečital in prečitaval zbrane spise blagega Stritarja, uverjen je bil gotovo kakor jaz, da se naš ljubenec ne poslovi sé svojim priporočilom-poslovilom za vselej od nas. Tista njegova umetniška izjava: „Neka beseda ne izgovorjena, neka pesem ne peta, zveni mi vedno po sreči in glavi, kali in greni mi vsako veselje“ — ta izjava, pravim, in vsa duša Stritarjeva bila nam je porok, da mož ne bode počival, tudi ne ko bi hotel! In kdor se nadalje spominja Stritarjevih ocen mladinskih spisov (Vrteca), ter njegovih, žalibog pre-

resničnih besed o osirokevosti našega ljudstva, verjame mi lahko, da sem si vedno mislil: Stritar še bo spisal nekaj za našo mladino. — In res! Namočil je zopet svoje pero globoko v svoje zlato sreč in spisal nam je knjigo, ki smo jo komaj pričakovali in katere se sedaj raduje mladež slovenska, odraseni, posebno pa mi učitelji, ker je nam vseskozi prijateljica. Sploh se lahko veseli ves narod tega dela, kojega oskrniti se menda tudi najzlobnejši kritik ne drzne!

Ne pravim, da bi nam bil Stritar podaril v tej knjigi — razven pesmic — Bog ve kaj novega; vse, kar beremo tukaj, brali smo že v njegovih zbranih spisih, a v drugih, za mladino manj primernih oblikah. Tukaj pa imamo v tako mični posodi zbrana pravila-zdravila za mlado dušo. „Dolga pridiga“ bral sem nekje, in prav: res pridiga, pa kakšna! „Kdo je prebral knjigo „Pod lipo?“ vprašal sem šolarje teden pozneje, kar so se bile razdelile Mohorske bukve. Koliko ročic se je vzdignilo kakor blisk! Jaz! Jaz! Jaz! Tako je treba pridigovati! Iz lastnega nagnjenja so ti otroci knjigo prebrali in drugi jo še prebirajo. A

kaj bi pravil! Prepričan sem, da jo je prebral z isto radostjo vsak učitelj, če tudi smo se že nekoliko navolili čitati mladinskih spisov, ker jih dobivamo obilo in — večinoma slabih. — A kdo bi se ustavljal Stritarjevi knjigi! Ne govorim o prvem delu: pesmice vsakdo rad čita, posebno, če so kratke. In med tridesetimi pesmicami, podanimi nam „Pod lipo“, so nekatere čudovito krasne, ker so zares mladinske. Stritar pozna otročjo dušo! O obliki govori, bilo bi odveč.

Menim pa tukaj drugi, obširnejši in važnejši del „Griški gospod“. Kdor je prebral tista čudno zanimiva poglavja zadi v kazalu, nasmehljaj se je gotovo in začel čitati spis in ga tudi prečital. „Zdravila“ imenoval sem nauke, podane nam v tem delu. Stritar hoče z njimi ozdravljati bolne duše. Kako? On se ne boji popisati slabih vzgledov — kakor večina mladinskih pisateljev, ki se ravna po zahtevah raznih kritikov: „Le dobre vzglede podajajmo mladini!“ On pravi: „Ne samo lepi vzgledi nas uče, in nam kažejo, kako delajmo; uče nas tudi take žalostne dogodbe,; uče nas, kažejo nam, kako grd je greh! In to je tudi kaj vredno!“

To so besede, koje si prav dobro zapomnimo! Kaj bi risali same angeljčke, ko pa imamo tako malo pravih modelov!

Tudi slab vzgled koristi. Slavni Lementov pravi v predoslovi k „Junak našega časa“: „Dovolj so (pisatelji) ljudi nakrmili se slastmi, da se jim je želodec pokvaril; treba je tudi grenkih zdravil, jedkih istin!“

Znati pa je treba izbirati in podajati take vzglede, da se ne uresničijo besede nasprotnikov, da slabi vzgledi le pokvarjajo. (Tu mislim se ve, v spisih.) In to umé Stritar! Berimo o vseh tistih dečkih, kar jih je spravil gospod Koren skupaj pod svojo lipo — sami mladi zlodeji so bili! Pa mislite li, da so kaj pokvarili naše šolarje? Kaj še! Marsikateri „Kožu“ sedi pred nami, ki ve za toliko in toliko ptičjih gnezd in Lisjake imamo tudi, tu časih še hujše zverine. Ko bere tak dečko isto dogodobico, zardi v obraz in sram ga je. Pogleda po strani, če ga kdo ne opazuje, pa si misli: „Jaz sem tudi tak — pa res ni prav.“ In smelo rečem: poboljšan je!

Kaj pa nedolžen otrok? Vesel je, da ni on kaj takega napravil, potrjen je v dobrem! Kdor pa misli, da bo hitel poskusit isto hudobijo, ne pozna otročjega srca!

In s temi kratkimi besedami ocenili smo tako rekoč knjigo. V podrobnosti se ne bomo puščali, kakor tudi nalašč nismo podali vsebine — beri, kdor še ni!

Le nekaj opazk! Tista zmešana Veronika s Kukmake skorej preveč govori, ko pravi da bo mlada grofica ravno tisto uro pri svojem ženinu (njenem sinu) doli v podzemeljski ječi. No, upajmo, da so še vsi naši otroci zares — otroci!

Korenovemu sinu pa bi mi zasebno želeli namesto Francozinje vrlo Slovenko, ko bi ta tudi ne imela dote — za grajščino. Tujka je tujka in nam je žal za potomce naših rojakov!

Sploh nas konec res nekoliko iznenadi: o tistih dečkih bi še radi kaj izvedeli. Stritar menda nalašč tako konča. On upa navadno, da se je vsak poboljšal in mi upajmo, da se jim — dobro godi! — Jezik vse knjige — Stritarjev! Človeku res dobro dé ta jezik, ko že malo kedaj sliši kaj gladkega. Tista „pravila o besednem redu“, katera se najbrž pretiravajo, so menda kriva, da ne teče naš jezik takó, kakor bi naj. Nekaj časa še bereš, a hipoma se izpodtakneš, kakor bi treščil ob kamen. Ne mogel bi braniti svoje opazke proti učenjaškimi razpravam, to pa smelo trdim, da imajo naši najodličnejši pisatelji, kakor: Stritar, Jurčič, Kersnik, Tavčar itd. ves drugačen jezik, kakor ga hočejo nekateri.

Koncem se zahvaljujemo odkritosrčno Stritarju — učitelju-blažitelju slovenskega ljudstva — našemu ljubljensmu vzorniku za ta dragocen dar, proseč ga, da nam še o priliki zopet kaj podari!

Hvala tudi slavni Mohorjevi družbi, kateri jedini je bilo možno spraviti to delo v tako velikanskem številu med naše ljudstvo, celo med zavedne brate onkraj morja!

Lepo je priredila knjigo in jo okrasila z mnogimi slikami, ki povišujejo zelo njeno zanimivost. — Upamo, da ta velevažni začetek z mladinskimi spisi ni bil ob jednem konec in da se bo družba spomnila tudi še v prihodnje — če tudi ne vsako leto — mladine slovenske, v kojih nežnih dušah se določuje bodočnost milega nam naroda!

Ludovik Černej.

Wolfovega slovensko-nemškega slovarja je izšel triindvajseti, zadnji sešitek, ki obseza besede zapletka—žvrkljati in poleg naslovnega lista drugemu delu tudi še dodatkov in popravkov IX. stranij.

O tem imenitnem delu piše „Ljubljanski Zvon“ v svoji zadnji številki tako-le: „S tem je završeno

monumentalno delo in prav iskreno bi čestitali njega neumornemu urejevalstvu, prof. Pleteršniku, na tem zvršetku ako bi kaj potreboval naših čestitek; pa saj mu njegova lastna zavest daje tako zadostilo in plačilo, kakega mu ne bi mogel nihče dati. Pač lahko prav iz dna srca je vzdahnil, in zasvetil se mu je obraz kakor Levstikovemu živopiscu, tačas, ko je po dvanajstletnem prenapornem trudu položil pero iz rok. Ponosni čuti pa obhajajo tudi nas, Pleteršnikove rojake, ko vidimo pred seboj nagromadeno skladišče triindvajsetih snopičev, svoj književni zaklad, skoro samo suho zlato! Ali ni celo prav, da damo tudi primernega odduška temu upravičenemu ponosu? In popolnoma odobravamo, da je to menda že sedaj v drugič storil profesor dr. Pajk v podlistku „Slov. Naroda“.

Ali „des Lebens ungemischte Freude“ itd.! Tudi to vzvišeno radost nam greni pomislek, da ta dragoceni zaklad, ki je vzdignjen med narodom, ne pride v roke zopet narodu, nego samo njega maloštevilnim izvoljenikom. Tu smo se dotaknili neke kočljive stvari, vemo to; toda mi se je ne prvi, nego so se je že pred nami drugi, a tudi mi se je ne moremo in nečemo ogniti, četudi vemo, da dregnemo v sršenovo gnezdo. Vsaki snopič nosi na čelu opombo, da je slovar „izdan na troške rajnega knezoškofa ljubljanskega Antona Alojzija Wolfa“. Ali ni to nasprotje „in adjecto“, da tega slovarja, izdanega na troške našega mecena, samo drugi slovensko-nemški del, nevezan, velja 11, reci edenajst goldinarjev 50 kr.? Popolnoma upravičene so torej trpke tožbe, ki nam prihajajo zlasti iz učiteljskih krogov o tej brezmiselni draginji, ki gotovo ne ustreza intencijam blagega pokojnika. Odtod menda tudi izvira optimistična nada tistih krogov, da se bo prodajal slovar skoro bolj po ceni. Ali kaj pa poreko potem prvotni naročniki? — Že tako se nam obeta od neke strani knjižni monopol, kateri je vzrok, da morajo naše klasike kupovati skoro samo naši bogatini ter jih poklanjati svojcem za božična darila. Sedaj so nas pa prijeli in oželi še

od take strani, od katere smo se tega najmanj nadejali.

Brezmiselno smo imenovali tisto draginjo, in to po pravici; kajti če so si že hoteli dotičniki prihraniti troške, katere je namenil knezoškof Wolf za slovar, bi bili gotovo bolje uspeli, da so postavili ceno nižje po znanem ameriškem načelu („množica izda“), ki se zlasti v knjigotrštvu sijajno sporoča. — Vse to podpišemo tudi mi.

Novosti.

Missa pro defunctis (Requiem) za mešani zbor, ali pa enoglasno z orgljami, zložil Ign. Hladnik, op. 23. Cena s poštnino 42 kr.; dobi se pri skladatelji v Novem mestu, Dolenjsko. Requiem je zložen tako, da prvi glas obsega le od *d—d*, z ozirom na to, ker poje requiem navadno orgljavaec sam. Hladnikov slog je dovolj znan, in tudi to delo priporoča značajnost, melodijskost ter prikupljiva harmonizacija, in dobro predavan bode napravil najboljše vtis, zato ga vsem priporočamo. — Pri skladatelji v Novem mestu se dobe tudi še prejšnje njegove skladbe po tej-le ceni, in sicer: **Petnajst obhajilnih pesmi** za mešani zbor — 50 kr. **Dvajset Marijinih pesmi** za mešani zbor — 60 kr. **Čvetero Božičnih pesem** za solospve, mešan zbor in spremljavo orgelj — 40 kr. **Alleluja**. Velikonočni napevi za mešan zbor, Regina coeli in **Te Deum laudamus** — 60 kr.

Kdor naroči vseh 5 zvezkov skupaj, dobi jih pri skladatelji v Novem mestu skupaj za 1 gld. 80 kr. Učitelji orgljavaeci sezite po njih!

Ilustrovani narodni koledar za prestopno leto 1896. Leto VIII. Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celji.

Tudi ta letnik se odlikuje kakor njegovi predniki po krasni zunanji opravi in bogati vsebini ter dela vso čast svojemu izdajatelju pa tudi domačemu slovstvu. Ker mu je cena primeroma nizka — elegantno vezan komad stane 1 gld., brošuran pa 70 kr. — je pač vreden, da ga najtopleje priporočamo.

Društveni vestnik.

Iz „Zaveze“ slovenskih učiteljskih društev. (Prošnja). Podpisano predsedništvo „Zaveze slov. učit. društev“ tem potom najuljudneje prosi:

1. Oni cenjeni udje „Zaveze“, kateri so zavarovani pri banki „Slaviji“, naj blagovolijo podpisati predsedniku „Zaveze“, kakor najprej mogoče, javiti, za koliko, od kdaj so zavarovani in drugo, ker predsedništvo potrebuje te podatke.

2. Slavna učiteljska društva se prosijo, da blagovolijo sproti naznaniti vsako društveno zborovanje, referate pri dotičnih zborovanjih kakor tudi poročevalce, imenik društvenega odbora in udov pod-

pisanemu tajniku v Dol Logatec, kakor določa to § 14 društvenih pravil.

3. Ona društva, koja še niso vposlala letnin „Zavezi“, se prosijo, da kmalu store svojo dolžnost. — Nekaj društev pa je z letnino še na dolgu od prejšnjih let; tem se bode posebno naznanilo, koliko dolgujejo, da bodo zamogla poravnati zaostalino.

Opozarja se, da se je v denarnih zadevah obračati jedino le na zavezinega blagajnika.

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Šent Jurji pri Kranji, meseca grudna 1895.

Iv. Šega s. r. **L. Jelenc** s. r. **Fr. Luznar** s. r.
t. č. tajnik. t. č. predsednik. t. č. blagajnik.

Iz ljutomerskih gor. Po 6 tedenskih velikih počitnicah, v katerih smo toliko okrevali, da nam je možno zopet prestopiti k pravemu in resnemu delu v novem šolskem letu, zbrali smo se dne 7. novembra k društvenemu zborovanju, katerega se je vdeležilo 13 članov, med njimi 3 novi: gospica Kavčič (Ljutomer), gospod Lasbacher (Veržej) in gospod Benko (Sv. Duh) in še gospod Perger (Sv. Jurij) kot gost. Predsednik gospod nadučitelj Robič pozdravi navzoče s pristrčnim „dobro došli!“ osobito še pozdravi tiste člane, kateri so društvu danes na novo pristopili, želeč, naj bi še nam tudi drugi tovariši iz gornjeradgonaškega okraja podali roko v prijateljsko in složno delovanje! (Odobranje.)

I. Zapisnik zborovanja z dne 1. avgusta se prečita in odobri.

II. Glede na poziv za ustanovitev društva „Selbsthilfe“ opozarja gospod predsednik na dotično poročilo, oziroma sprejeto resolucijo v letošnjem običnem zboru „Zaveze“.

III. Predsednik prečita „dunajsko pismo“, katero nam je poslal v oveseljevanje naš sotovariš gospod Miroslav Šijanec, zdaj slušatelj dunajskega pedagogija.

IV. Predsednik poroča o dopisih, katere so poslale v zadevi vporabe za † Treuensfeldov spomenik nabranega denarja, in sicer sledečih korporacij: družba sv. Mohora, družba sv. Cirila in Metoda, odbor naše „Zaveze“ in goriška tiskarna (M. Gabršček). Razgovora se vdeležijo gg. Kryl, Karba, Cvahte, Pušenjak (Cvenski) in predsednik. Na podlagi nasvetov, s katerimi nam je odbor „Zaveze“ najbolje ustregel, storijo se sledeči sklepi:

1. Nabrana in v Ljutomeri posojilnici naložena zdaj znašajoča vsota 394 gl. 86 kr. se pusti še nadalje v Ljutomeri posojilnici naložena. Vložno knjižico hrani društveni blagajnik.

2. Ta vsota naj bi bila društvu pričetek in temelj zakladu, kateri naj bi se po darilih množil od leta do leta. Nosil naj bi ime „Treuensfeldov zaklad za izdajo mladinskih spisov“.

3. Vsako tretje ali drugo leto naj bi se razpisala iz dotičnih obresti primerna društvena nagrada za najboljši mladinski spis, kateri bi se potem objavil v „Knjižnici za mladino“.

Glede na odkritje spominske plošče predrugačil je zbor svoj poprejšni sklep tako, da se naj spominska plošča ne odkrije na Treuensfeldovi rojstni hiši, ampak v predvežji Franc Jožefove deške šole v Ljutomeru (z dovoljenjem krajnega šolskega sveta).

V. Nadučitelj Robič je govoril o koristi učiteljskih shodov (društvenih zborovanj in perijodičnih konferenc) za naše nadaljno izobraževanje ter nam je pokazal, kako učiteljski shodi naše duševno stanje pospešujejo in tudi našemu družbenemu življenju koristijo. Govornik je povdarjal v to svrhu predavanja o predmetih, kateri zadevajo pedago-

gično-didaktično nalogo ljudske šole, pretresovanja pedagoških vprašanj, poročila o novih knjigah pedagoškega slovstva, obravnave metodične stvarine v praktičnih učnih poskusih, občno znanstvene razprave, marljivo obiskovanje društvenih zborovanj, živahno in obširno razgovarjanje dotičnih vprašanj in njih povoljno rešitev. Po resnem duševnem delu naj nikoli ne manjka kolegijalnega sestanka; prijateljska zveza naj se trdno sklene vseh sodelavcev in sodelavnic. Želeč, naj bi tudi učiteljice — znameniti faktor učne delavnosti — svojo simpatijo za izobraževalni namen učiteljskega društva djansko pokazale in naj bi se tudi osobito naše mlade in nove moči (obojege spola) izobraževalni prizadevnosti naših učiteljskih društev popolnoma in iskreno pridružile, konča govornik svojo zanimivo poučno razpravo.

VI. Sklene se, da ima društvo svoj glavni zbor v četrtek 5. decembra.

Od Save. Učiteljsko društvo za breški in sevniški okraj je zborovalo dne 2. t. m. na Vidmu. Bil je lep dan, zato se je zbralo tudi precejšno število društvnikov, da se v prijateljskem krogu razvedrijo in razveselijo, kar je društveni predsednik gospod Exel v svojem pozdravu s posebnim veseljem naglašal. Ko je goste gospodične E. Razlag iz Ljutomera in Mikuš iz Rajhenburga prav pristrčno pozdravil, prešlo se je k dnevnemu redu.

1. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

2. Predsednik poroča, da je brzojavno čestital gospodu nadzorniku Zavodlalu k njegovemu imenovanju ravnateljem. Na to brzojavno čestitanje došlo je gospodu predsedniku od odhajajočega gospoda nadzornika Zavodlala pismo sledeče vsebine:

Blagorodni gospod predsednik!

Oprostite, da zaradi premnogih poslov šele danes odgovarjam brzojavnemu čestitaniu, s katerim ste me počastili in razveselili o mojem imenovanju. Sprejmite torej danes, ko se z različnimi poti že začenja moje seljenje, Vi in celo spoštovano učiteljsko društvo presrčno zahvalo za prelepi dokaz naklonjenosti in udanosti, s katerim ste me iznenadili, in za mili spomin, ki ste mi ga dali na pot Vi, blagorodni gospod predsednik, in častito učiteljsko društvo.

Srčno me veseli, da je častito učiteljstvo v kratkem času mojega nadzorovanja uvidelo in spoznalo mojo dobro voljo in blage, poštene težnje moje. Bog daj, da bi bilo to spoznanje, kakor je učiteljstvu na čast, tako tudi šoli na korist!

Bodite uverjeni, da se bom rad spominjal tudi na novem mestu in v novem delokrogu Vas in vsega častitega učiteljstva, ki se mi je v kratkem času tako prikupilo in kateremu kličem iz celega srca v slovo: Bog je poživi in pozdravi ter njega marljivo delovanje blagoslovi! —

Po prečitani pismenega pisma stavi gospod Černelc predlog, da imenuje naše društvo gospoda nadzornika Zavodlala, uvaža njegove zasluge za šolstvo in učiteljsko naših okrajev, svojim častnim članom, kar se je soglasno sprejelo in gospodu nadzorniku brzojavno naznanilo. Le-ta se je v obratnem odgovoru doslovno zahvalil:

Z ganljivim srcem zahvaljujoč častito društvo za preveliko čast, kličem milemu učiteljsstvu v slovo: Bog ga živi in blagoslovi delovanje njegovo! —

3. Po lipniškem učiteljskem društvu doposlana adresa gospodu Stopperju se vsled društvenega sklepa obdrži.

4. Poročilo o zborovanju „Zaveze“ v Novem mestu. — Poročevalec gospod Tominc se v temeljito sestavljenem poročilu prijetno spominja zaveznega zborovanja ter nam pregledno navede važnejše sklepe. Gospod poverjenik je prav povoljno rešil svojo nalogo in si za to pridobil toplo zahvalo vseh navzočih.

5. Poročilo gospoda Exela o zborovanju štajerskega „Lehrerbund-a“. — Z velikim zanimanjem sledili smo predsednikovemu govoru o tem zborovanju. Izraževal je vpletaje v poročilo o glavnih točkah dotičnega zborovanja svoje osebne misli in povzročujoče utise, kateri so v večkratnem prenehanem priznavanju in odobravanju po navzočih jasno dokazovali, da je gospod predsednik popolnoma in vesten tolmač našim nazorom. Kot zastopnik na tem, kakor tudi na zaveznem zborovanju ponesel nam je končavši svoje poročilo, prijetno prepričanje: da v slogi je moč in da le v nji vstaja in vspeva učiteljski stan.

6. Na to se je izčrpno premišljevalo nujno vprašanje: „Kako in s katerimi sredstvi bi se moglo pospešiti obiskovanje društvenih zborovanj?“

Naše društvo šteje 33 udov, vsaka udeležba pa ni bila temu številu društvenikov primerna; tožilo se je med drugim o neopravičenem izostajanju mnogih društvenikov, nezaslišani mlačnost nekaterih udov, o obžalovanja vrednem pomanjkanju čustva kolegijalnosti in do društvenega življenja, osobito pri gospodičnih tovarišicah, kakor pri tovariših, katerim ponuja železnica prilično in ceno zvezo do kraja, kjer se zboruje itd. Sklenilo se je med drugim, da hoče društvo, apelovaje na to, da

se zdrami tudi v sreih nežnih naših tovarišic čut do društvenega delovanja, ter da požene le-ta kal krepko se razvijajoče ljubezni in navdušenosti do njega, gojiti petje z mešanimi zbori. Moči nam ne primanjkuje, da le tudi resne volje ne! Nasvetovalo se je dalje, naj ne zboruje društvo vedno v enem in istem kraju, temveč, da bi se s krajem zborovanja menjalo; le temu nasvetu se ne more ustreči, dokler ne jamči parkratna zaporedna zares povoljna udeležba, da nam ne spodleti in se ne ponesreči — pravi pravcati fiasco — kakoršnih se še danes žal, neprijetno spominjamo! — Vestni društveniki se poprosijo, da spodbujajo svoje zadremane sodruge k udeležbi zborovanj, a hkrati se sklene, da se določijo v to svrhu po odboru slehernemu udu in neudu našega društva spodbujevalno pismo postavljeno na idejalni podlagi.

Le-ta zelo potreben in jako živahen razgovor zadovoljil je na videz vse navzoče, ter zanetil v njih ono navdušenje, katero obeta doprinašati tudi v ta namen večje žrtve.

Po zares živahnem zborovanju razveseljevali smo se po pristno kolegijalni navadi spominjajoč se v raznih napitnicah nepozabnega nam nadzornika, kozjanskega društva, katero nas je brzojavnim potem presrečno pozdravilo in vseh zvestih in vedno udanih društvenikov.

Nadejamo se, da ne ostanejo naši sklepi neizpolnjeni, temveč pričakujemo od njih najboljših uspehov, kar bo izvestno v pravičen ponos slehernemu udu našega društva. J. F.

Vabilo. Učiteljsko društvo za konjski okraj bode imelo v soboto 28. grudnia t. l. ob 10. uri dopoldne v slovenski šoli svoj zbor s tem-le vsopredom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanja. 4. Vplačevanje društvenine. 5. Slučajni nasveti. Gledé na važnost predavanj vabijo se vsi p. n. člani in prijatelji šole k obilni udeležbi. Predsednik.

Vabilo. Učiteljske društvo Gornjegrajskega okraja zboruje dne 30. grudnia v Gornjem gradu.

Dnevni red: 1. Volitev novega odbora. 2. „Savinjske planine“ (domovinoslovna slika), govori Fr. Kocbek. 3. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Dopisi in druge vesti.

Od Sv. Marjete pri Pesnici. (Nova šola.) [Konec.] Pričetkom drugega korakali so odličnjaki in lepo število povabljenih na poziv gospoda domačega nadučitelja v primerno okrašeno pritlično sobo III. razreda, da zasedejo prostore ob bogato in izbornu pogrnjeni mizi, pripravljeni po darežljivih rokah mladini in šoli naklonjenih prijateljev in uto-

lažijo želedec pri skupnem obedu „veselice“. — Tu so se vršile razne napitnice.

Prvi kozarec izpraznili smo po končanem govoru gospoda Kovačiča, kateri je zahvaljeval mil. gospoda št. župnika in dekana Bohine-a in pa prepoštovanega gospoda nadzornika Schreiner-ja na današnjem trudu in požrtovalnosti. —

Po zaslišani drugi napitnici, katero je govoril v svojem in v imenu gospoda kanonika gospod nadzornik, tikajoči se hvalevrednega napredka sicer neznanega kraja Sv. Marjete osiguranega po skupnem delovanju merodajnega osebja, kakor učiteljstva in častite duhovščine, pa tudi krajnega šolskega sveta in občinskih zastopov, nagnili smo zopet kupice in hvalili zlahtno vinsko kapljico.

Sledile so še druge napitnice; domači učitelj gospod Zabukošek kliče pred vsem merodajne in odlične osebe na vzajemno, uspešno delovanje v prid in obni blagor šolske mladine. Milostljivi gospod kanonik povdarja osobito važnost potrebnega sporazumljenja zastran častite duhovščine in spoštovanega učiteljstva. Gospod Nerat zahvaljuje cenjene gospe, katerim je provzročila današnja slavnost v kuhinji in drugod toliko posla, na njih trudu i. t. d.

Veseli čas medsebojnega radovanja potekel nam je vsem prehitro. Prespoštovani gospodje iz Maribora jeli so nas zapuščati in ostali smo osamljeni. Še zaostali gg. učitelji in drugi posedali so nekoliko bližje in pevali nekatere manj znane pesmi. Narodu pa so bolj ugajale njegove; zavzeli smo se, občudujoč navdušenost in radost, s katero je prepevalo občinstvo narodne pesmi še pozne ure. Ker se ni bilo tako lahko ločiti in dati slovo dvorani, v kateri smo se razveseljevali kakor malokje drugej, kratkočasil nas je gospod Kovačič s svojimi dovtipnimi in šaljivimi opazkami. Slednjič pa tudi „zaostali“ napoči resni trenutek neizogibnega slovesa; še enkrat smo zrlji mogočno poslopje rekoč: „Zares si veliko in oblastno; velik in plemenit pa naj bo tudi narod, kateremu bode zabajati tu sem pridobivati si potrebnih naukov v časno in večno srečo!

....k.

Iz Reichenburga. Sv. Miklavž v šoli. Po končanem popoldanskem pouku se zasliši v šolskem poslopju po stopnicah in hodnikih zvonjenje z zvončkom, vmes tudi zarožlja z verigo, na kar se prikaže pri malo odprtih vratih v vsakem razredu s papirjem okrašena velikanska šiba, ki zapreti. ter dvakrat, trikrat zamahne od tal do stropa. — Po odhodu najde se pred vrati vsakega razreda koš napolnjen z zavitki, drugi pa z žemljami, kar se razdeli med učence, katerih je v vseh 4 razredih nad 300. — V zavitkih nahajali so se orehi, suhi češplji, rožički, dvopeka, nekaj sladkorja, — za nekatere učence pa tudi krompirjevi olupki vmes. — Darove v vrednosti okoli 10 glđ. nabral je učitelj g. Exel.

Matko.

(Izpiti učiteljske usposobljenosti v Kopru.) Od 4. do 16. t. m. bili so v Kopru pred tamošnjo c. kr. izpraševalno komisijo izpiti učiteljske usposobljenosti. Prijavilo se je bilo 57 učiteljev in

učiteljic, od katerih je došlo k izpitu 54. Od teh 54 bilo jih je: 1 učiteljica za meščanske šole, 16 učiteljev in učiteljic za ljudske šole s slovenskim poučnim jezikom, 1 za hrvatske ljudske šole, 27 za ljudske šole z italijanskim poučnim jezikom, 5 za dopolnilne izpite in 3 za francoščino na ljudskih in meščanskih šolah z laškim poučnim jezikom. Za slovenske ljudske šole dobile so spricevalo učne usposobljenosti gospodičine: Hrovat Ana iz Lazareta pri Kopru; Kralj Ivana iz Središča; Klavžar Hermina iz Gorice; nadalje učiteljice iz Trsta in okolice: Klodič pl. Sabladoski Milka; Peternel Emilija; Pertot Marija; Valentič Evelina in Reichmann Amalija. Učitelji gg. Leonardis Gregorij z Ospa, Maslú Anton iz Črnotič, Vižintin Rudolf iz Sv. Martina, Srebrnič Fran iz Loma, Žagar Miha iz Klanca, Sattler Andrej iz Otaleža in Šonc Alojzij iz Kostanjevice na Krasu. Z odliko napravil je izpit učitelj Ivan Krašovic iz Trsta, kateri je zajedno položil tudi izpit iz nemščine in italijansčine kot poučni predmet. Za hrvatske ljudske šole bil je usposobljen učitelj Miha Radič iz Malinske.

(Šole v Bosni in Hercegovini). Lani je bilo v teh dveh deželah 161 državnih, 96 verskih in 5 zasebnih šol, v Sarajevo in Mostaru pa ena gimnazija in višja dekliska šola. V Sarajevo je tudi tehniška šola, učiteljska pripravnica in dve bogoslovski šoli. V Beljevu poleg Sarajeva je pravoslavna bogoslovna. V nekaterih večjih mestih so deške meščanske šole.

(Izpit učne usposoljenosti) pred ljubljansko komisijo. Dotičnemu poročilu v naši zadnji številki je dodati, da je izpit s slovenskim in nemškim učnim jezikom dostala tudi gđc. Olga Franz.

Premembe pri učiteljstvu. G. L. Abram, nadučitelj v Kostanjevici je dobil nadučiteljsko službo v Senožečah. — Gđc. Berta Terčelj, dosedaj v Blokah, je dobila stalno 3. učno mesto v Knežaku; 2. učno mestno na Blokah dobila je izpr. učit. kandidatinja Marija Dovgan in 4. učno mesto v Senožečah izpr. kandidatinja g. Eleonora Kremžar. Začasno so nastavljene kot učiteljice izprašane pripravnice in sicer gđc. Marija Rupnik v Leskovci, gđc. Marija Arch v Vel. Dolini in Marija Radič v Boštanj. — Gosp. Armin Gradišnik, učitelj v Hrastniku je eksponiran za šolskega voditelja v Dol, njega pa suplira v Hrastniku g. Ivan Geršak, dosedaj supl. v Sp. Polskavi. — Gđc. Lucija Gabršček in Marija Melcher ste stalno nameščeni kot podučiteljici

pri Veliki nedelji; gđ. Ivanka Kralj podučiteljica v Ljutomeru prišla je v Središče; gđ. Sidonija Stuhec je postala prov. podučiteljica pri Svetinjah, gospod Avgust Jesih pa je nameščen kot suplent na podučiteljsko mesto k Sv. Bolfenku pri Središči. Na novo so nameščene kot provizorične podučiteljice učiteljske kandidatkinje in sicer: gđ. Vipavc Elvira v Jarenini, gđ. Osana Romana v Črešnovci, gđ. Sark Izabela pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah in kot suplentkinje: gđ. Lackner-Janach Ludovika v Kamnici, gđ. Osenjak Marija pri Sv. Lovrenci ob koroški železnici in gđ. Bregant Kristina pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah. — Kot učiteljici ženskih ročnih del ste na novo nameščeni gđ. Forstner Ivana na Breznu in Ivana Brus v Makolah.

(Književno naznanilo.) Objubljena društvena knjiga se je pričela tiskati ter se bode po novem letu razposlala vsem udom, ki so plačali letnino za 1895. l. Drugo knjigo izda društvo, kadar bode imelo zopet dovolj rokopisov. Zaradi tega prosimo vse šolske pisatelje duševne podpore, gospode poverjenike pa za nabrane novice. Pri tej priliki izreka tudi najtoplejšo zahvalo gospodu Kosovelu v Sežani za poslano letnino od 31 udov odbor „Pedagogiškega društva“ v Krškem.

Razpis natečajev.

Št. 544.

Natečaj.

II. Na ljudski šoli v Tinjah, sedaj v dvorazrednico razširjeni, ima se takoj popolniti podučiteljsko mesto definitivno ali provizorično.

Prosilci ali prosilke naj vložijo svoje prošnje, katerim naj priložijo zreloizpitno spričevalo učne sposobnosti in domovnico predpisanim potom do 15. januarja 1896. l. pri krajnem šolskem svetu v Tinjah.

Okr. š. svet Slovenjebistriški, 30. nov. 1895.
Predsednik.

Št. 1390.

Oznanilo.

I. Na dverazredni, sedaj javni ljudski šoli z nemškimi učnim jezikom v Pekrah se bode te pričetkom prihodnjega poletnega tečaja namestili službi nadučitelja in podučitelja oziroma podučiteljice stalno, druga oziroma tudi začasno.

S tema službama so združeni dotični dohodki tretjega plačilnega reda.

Prosilci za ti mesti naj pošljejo svoje prošnje opremljene z zrelostnim in s spričevalom učne usposobljenosti, dalje z dokazom avstrijskega državljanstva in gledé nadučiteljske službe tudi z dokazom usposobljenosti pomožnega poučevanja v veronauku katoliškega veroizpovedanja, najpozneje do konca

decembra t. l. krajnemu šolskemu svetu v Pekrah (pošta Maribor).

Okr. šol. svet Mariborski, dne 18. nov. 1895.
Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 347.

Podučiteljska služba.

Na dvorazrednici v Kostivnici poleg Slatine je namestiti podučiteljsko službo z dohodki po III. plačilnem razredu in s prostim stanovanjem.

Prosilci in prosilke naj vložijo svoje s spričevalom zrelosti, event. tudi s spričevalom učne usposobljenosti in z domovnico opremljene prošnje predpisanim potom do 22. decembra 1895 pri krajnem šolskem svetu.

Okr. šolski svet Rogatec, 13. novembra 1895.
2—2
Predsednik: Scherer s. r.

Št. 434.

Razpis učiteljske službe.

Na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Križu (III. pl. vrsta) je namestiti z začetkom prihodnjega letnega polletja služba drugega učitelja.

Nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožni prositelji naj vložijo svoje prošnje opremljene s spričevalom zrelosti in učne usposobljenosti ter z dokazom avstrijskega državljanstva do 1. prosinca 1896 pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Križu.

Okr. šol. svet v Ljutomeru, 5. novem. 1895.
2—2

Ravnokar je izšla knjiga:

„Andreas Freih. von Čehovin k. k. Artillerie-Hauptmann.

Ein österreichischer Held. Biographische Skizze von Johann Leban, Oberlehrer in Vigaun ob Zirknitz bei Rakek in Krain. Preis 1 K (per Post 10 h mehr). Im Selbstverlage.“ — To 60 strani broječo knjigo časniki hvalijo; „Südsteirische Post“ jo posebno priporoča krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, češ, da budi in čvrsti patrijotični čut. — Njegova cesarska in kraljeva Visokost, nadvojvoda Ludovik Viktor, odlikoval je g. pisatelja s tem, da je naročil 20 lepo vezanih iztisov. — Knjigo diči spredaj dobro pogojena slika junaka Čehovina. Na prodaj je pri pisatelji samem.

Vsebinska. I. Podpirajmo „Knjižnico za mladino“. — II. Leposlovje — izobraževalna sila. (Prof. Janko Košan.) (XII.) — III. Načrt za računanje na jednorazredni ljudski šoli. (L. Lavtar.) (VIII.) — IV. Narodopisna razstava v Pragi. (Janko Toman.) (II.) — V. Slostvo. — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in druge vesti. — VIII. Natečaji in inserat.

Lastnik in založnik: „Zaveza“

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. (Odgov. L. A. Brože.)